

Ernærings- og diætbehandling ved ernæringsrisiko

Specialistkursus 1

Kursusbeskrivelse

Formålet med specialistkurset er at styrke deltagernes ekspertise i klinisk ernæringsbehandling af mennesker i ernæringsrisiko gennem opdateret evidensbaseret viden og praksisnære redskaber. Kurset har til hensigt at opkvalificere deltagerne til at identificere, analysere og tilrettelægge individualiserede ernæringsindsatser med udgangspunkt i patientens sygdomstilstand, ernæringsstatus, funktionsevne og livsvilkår samt de organisatoriske rammer for behandlingen.

Der er særligt fokus på de patofysiologiske mekanismer bag sygdomsrelateret underernæring og katabolisme samt på, hvordan disse påvirker energi- og proteinbehov, appetit, funktionsevne og behandlingsrespons. Der arbejdes desuden med tidlig opsporing, systematisk ernæringsvurdering og målrettet intervention med henblik på at forebygge og behandle underernæring.

Kurset har desuden fokus på monitorering af behandlingsresultater og anvendelse af outcome data som grundlag for evaluering, kvalitetssikring og udvikling af diætetisk praksis.

Deltagerne opnår specialistkompetencer til at håndtere kompleksiteten i ernæringsbehandling af patienter i ernæringsrisiko herunder somatiske, funktionelle og organisatoriske forhold samt til at omsætte ny forskning og gældende nationale og internationale retningslinjer til klinisk praksis.

Kurset er funderet i en personcentreret tilgang med fokus på udvikling af individualiserede, helhedsorienterede og evidensbaserede behandlingsstrategier. Deltagerne opnår teoretiske, praktiske og metodiske redskaber med direkte anvendelighed i praksis.

Kursets opbygning, afholdelse og pris

Kurset omfatter en kombination af holdundervisning, praksisnære øvelser, casebaseret læring og selvstændig forberedelse. Der arbejdes både individuelt og i grupper med patientcases, som dokumenteres skriftligt og/eller mundtligt.

- **Varighed:** 10 kursusdage inkl. eksamen
- **ECTS:** 5 ECTS (svarende til 125–150 timers arbejdsbelastning)
- **Tid:** februar – juni 2027, kl. 9.15–15.45
- **Pris:** 15.000 kr. inkl. materialer
- **Afslutning:** Eksamen er en kombination af en skriftlig- og mundtligdel. Eksamen vurderes bestået/ikke bestået. Mulighed for reeksamen.
- **Deltagelseskrav:** Minimum 85 % fremmøde til kursets aktiviteter for at kunne indstilles til eksamen.
- **Ansøgningsfrist:** 05.01.2027.

Målgruppe og kvalifikationer

Kurset henvender sig til kliniske diætister som er ansat i regioner, kommuner eller privat praksis og arbejder med ernærings- og diætbehandling af personer med ernæringsrisiko.

Kvalifikationer:

- Autoriseret klinisk diætist eller professionsbachelor med toningen Sundhedsfremme og forebyggelse
- Minimum ét års erfaring med ernærings- og diætbehandling af personer i ernæringsrisiko
- Medlemskab af FaKD under hele kursusforløbet

Ansøgere, der opfylder ovenstående kriterier, prioriteres. Ved ledige pladser kan øvrige ansøgere optages på baggrund af relevante kompetencer og erfaring.

Kursets indhold

På specialistkurset arbejdes der med følgende centrale fagområder og temaer:

Patofysiologi ved sygdomsrelateret underernæring - Inflammation, katabolisme, metaboliske forandringer, appetitregulering og ændringer i kropssammensætning.

Ernæringscreening og diagnostik - Anvendelse af validerede redskaber (fx NRS-2002, MUST og GLIM) samt systematisk ernæringsvurdering.

Energi og proteinbehov ved sygdom - Beregning og vurdering af behov ved forskellige sygdomstilstande og kliniske situationer.

Kost og ernæringsinterventioner - Kosttilpasning, berigelse, måltidsstrategier og individualisering af ernæringsbehandling.

Enteral og parenteral ernæring - Indikationer, administration og diætetiske overvejelser.

Sygdomsspecifik ernæringsbehandling - Fx cancer, KOL, geriatri, kirurgiske og medicinske patienter.

Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde - Organisering af ernæringsindsatser på tværs af sektorer.

Monitorering og evaluering - Systematisk opfølgning, outcome målinger og dokumentation.

Patientinddragelse og kommunikation - Motivation, compliance, funktionsevne og livskvalitet.

Lovgivning og retningslinjer - Nationale og internationale anbefalinger samt organisatoriske rammer.

Evidensbaseret praksis - Kritisk vurdering og anvendelse af videnskabelig litteratur.

Læringsudbytte

Specialistkurset giver deltagerne mulighed for at tilegne sig følgende læringsudbytte.

Deltageren opnår dybdegående og specialiseret viden om:

- Patofysiologiske mekanismer ved sygdomsrelateret underernæring og katabolisme
- Metaboliske og kliniske konsekvenser af ernæringsrisiko
- Betydningen af inflammation, sygdom og immobilitet for ernæringsstatus
- Evidensbaserede ernæringsinterventioner og deres effekt på funktion og sygdomsforløb
- Organisering af ernæringsindsatser i sundhedsvæsenet

Deltageren kan på et højt specialiseret niveau:

- Identificere og vurdere patienter i ernæringsrisiko
- Analysere komplekse patientforløb samt tilrettelægge individualiserede og evidensbaserede ernæringsstrategier
- Beregne og vurdere energi og proteinbehov i klinisk praksis
- Planlægge og justere ernæringsinterventioner herunder enteral og parenteral ernæring
- Monitorere og evaluere effekten af ernæringsbehandling

Deltageren kan på et selvstændigt, reflekteret og udviklingsorienteret niveau:

- Udvikle og evaluere individualiserede behandlingsstrategier
- Arbejde systematisk med kvalitetssikring og outcome evaluering
- Håndtere etiske problemstillinger relateret til ernæringsbehandling
- Formidle og implementere evidensbaseret viden i klinisk praksis
- Bidrage til faglig udvikling og tværfagligt samarbejde

Arbejdsformer

På specialistkurset anvendes en kombination af forskellige arbejdsformer:

- Forelæsninger og teoretisk undervisning
- Øvelser og refleksion
- Casearbejde og gruppearbejde
- Kritisk analyse og anvendelse af videnskabelige artikler

Eksamen

Specialistkurset afsluttes med en eksamen, der kombinerer skriftlig besvarelse og mundtlig fremlæggelse. Deltagerne arbejder i studiegrupper med individuelt bedømt præstation.

Eksamen tager udgangspunkt i kursusindholdet og en selvvalgt case fra praksis.

Bedømmelsen sker ud fra læringsmålene med vægt på teoretisk viden, klinisk ræsonnering, refleksion og evnen til at omsætte evidens til praksis. Resultatet angives som *bestået/ikke bestået*.

Kursusleder

Bestyrelsesmedlem, Klinisk diætist, cand.scient. klinisk ernæring, Line Bak

Undervisere

- Kliniske diætister med speciale i klinisk ernæring og underernæring
- Læger (klinisk ernæring, geriatri, onkologi, medicinske specialer)
- Sygeplejersker med speciale i ernæring og sondeernæring
- Forskere inden for klinisk ernæring og metabolisme

Sponsorer

Specialistkurset søges delvis sponsoreret af lægemiddelfirmaer, producenter af sundhedsteknologi og fødevarerproducenter.